Türkiye

Haziran 2023

Öne Çıkan Sayılar (30 Haziran itibarıyla)

Türkiye, uluslararası koruma ihtiyacı içinde olan

3,7 milyon **kişiye ev sahipliği yapmaktadır.**

Geçici koruma altında yaklaşık 3,4 milyon Suriyeli, diğer uyruklardan 300.000'in üzerinde uluslararası koruma başvuru ve statü sahibi ve vatansız kişi bulunmaktadır. Depremde evini kaybeden kişiler geçici barınma merkezlerinde kalmaktadır. 65.600 kişi Göç İdaresi Başkanlığı yönetimindeki dokuz geçici barınma merkezinde kalırken Suriyelilerin %98'inden fazlası 81 ilde ev sahibi toplumla bir arada yaşamaktadır.

7.924

Şartlı mülteci ve geçici koruma statüsü sahibi kişinin dosyası 2023 yılında 17 ülkeye yeniden yerleştirme değerlendirmesi için sunulmuştur. 6.700'ün üzerinde kişi 16 ülkeye yerleştirilmek üzere ülkeden ayrılmıştır. Yeniden yerleştirme süreçlerinde deprem bölgesindeki hassas gruplara öncelik verilmektedir.

3 milyon ziyaretçi

UNHCR Help (Yardım) Sayfası. Yabancıların hakları, yükümlülükleri ve sunulan hizmetler hakkında bilgiler paylaşılan siteye Şubat ayında depremle ilgili ayrı bir sayfa eklenmiştir.

UNHCR Türkiye Operasyonları İçin Talep Edilen Finansman (27 Haziran itibarıyla)

498 milyon 500 bin Amerikan doları

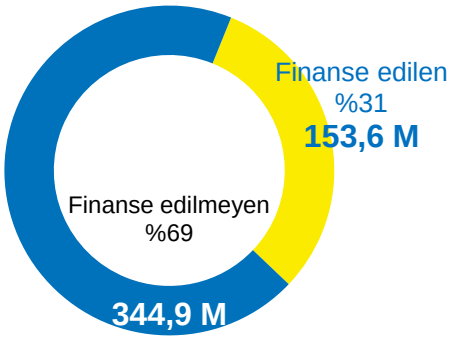

UNHCR, dünyaca ünlü fotoğraf sanatçısı Platon ile iş birliği içinde gerçekleştirdiği "Bir Yabancının Portresi" projesiyle**Dünya Mülteciler Günü** etkinlikleri kapsamında Ankara CerModern'de dijital bir sergi düzenlemiştir. "Evden Uzakta Umut" ismiyle düzenlenen sergiye içlerinde devlet yetkilileri, uluslararası koruma ihtiyacı içindeki yabancılar, sivil toplum, yabancı misyon temsilcilikleri, donörler ve basın mensuplarının da bulunduğu yaklaşık 120 konuk katılmıştır. Dünya Mülteciler Günü vesilesiyle mavi kurdele takan davetlilere mültecilerin hayatını konu alan kısa bir belgesel gösterimi yapılarak broşürler ve küresel eğilimleri gösteren bilgi notları dağıtılmıştır. Etkinlikte yabancı ve Türk müzik grupları konser de vermiştir.

Deprem Müdahalesi

Türkiye Cumhuriyeti Devleti talebi üzerine, OCHA liderliğindeki deprem koordinasyon yapısının görev süresi 17 Ağustos 2023'e kadar uzatılmış ve yetkili makamlara sağlanan ayni yardımlara ilişkin önceki raporlama ve takip mekanizmasının yerini İnsani Müdahalelere Genel Bakış Raporu almıştır. Türkiye Yerel İnsani Forum'dan sivil toplum ortaklarıyla birlikte Türk Kızılay ve IFRC ve BM kuruluşlarının yer aldığı UNCT+ girişimi, depremden etkilenen yabancı ve ev sahibi toplum üyelerinin yıl sonuna kadar ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için 17 Ağustos tarihinden sonra koordinasyonun devamına yönelik bir Toparlanma Çerçevesi önermiştir.

Acil durum aşaması sona erdikten ve deprem müdahalesi için ilave koordinasyon platformları oluşturulduktan sonra ülkenin güneydoğusundaki 3RP koordinasyon yapılarında daralmaya gidilmiştir. UNHCR, toparlanma sürecine geçişte Türkiye'deki uluslararası koruma ihtiyaç sahiplerine ve ev sahibi topluma yönelik 2023-2025 3RP Planı çerçevesindeki çok paydaşlı müdahalenin ortak liderliğini UNDP ile birlikte yürütmektedir. Bu kapsamda güncel ihtiyaçlar tespit edilip depremin mevcut kapasite ve yapılar üzerindeki etkileri gözden geçirilmektedir.

UNHCR, ihtiyaçların karşılanması için temel yardım malzemeleri sağlamanın yanında yerel ve ulusal makamlara kapasite desteği vermektedir. UNHCR, bu kapsamda başta Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD), Göç İdaresi Başkanlığı ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı başta olmak üzere paydaşlarına 2,9 milyonun üzerinde temel yardım malzemesi ulaştırmıştır. Aynı zamanda depremden etkilenen topluluklara dağıtılmak üzere belirli belediyelere de malzemeler gönderilmiştir.

UNHCR aynı zamanda Millî Eğitim Bakanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığına deprem müdahalelerinde destek vermek üzere harekete geçmiş, bu bağlamda ev sahibi toplumun uluslararası korumaya ihtiyaç duyan yabancı nüfusla birlikte ihtiyaçlarına yönelik ayakkabı, giysi ve uyku tulumu gibi ürünleri üretebilmeleri için deprem bölgesindeki 19 Halk Eğitim Merkezine kumaş, iplik ve dikiş-nakış malzemesi sağlamıştır. UNHCR, depremden etkilenen yedi ilde Gençlik ve Spor Bakanlığının 25 merkezine uyku tulumu, battaniye ve hijyen kitleri göndermiştir.

Deprem müdahalesi hakkında güncel bilgiler için UNHCR deprem müdahalesi raporlarını inceleyebilirsiniz.

Adli ve Hukuki Yardım

UNHCR-Türkiye Barolar Birliği (TBB) ortaklığında Gaziantep, Şanlıurfa, Hatay, Kilis ve Malatya'da kurulan hukuk klinikleri uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilere hukuki yardım ve danışmanlık hizmetleri vermektedir. Haziran ayı başında altıncı hukuk kliniği Van'da açılmıştır.

Hukuk kliniklerinde medeni hukuk, giriş ve çıkış prosedürleri, idari gözetim, haklara erişim, aile birleşimi, kimlik kartlarının yeniden çıkarılması, yeniden yerleştirme, medeni kanun, tüketici ve kira hakları gibi birçok alanda hukuki yardım sağlamaktadır. Haziran ayında Gaziantep ve Kilis'teki hukuk kliniklerinde 154'er kişi, Hatay'da 175 ve Malatya'da 102 kişiye hukuki yardım hizmeti verilmiştir. Şanlıurfa'da 132 kişiye hizmet verilirken Van kliniği açılışı iki kişiyle yapmıştır. Hukuk kliniklerinin Haziran ayında yürüttüğü erişim faaliyetlerine bakıldığında, Gaziantep Hukuk Kliniği-Şahinbey Belediyesi-Şam Yetimler Derneği iş birliğinde refakatsiz çocukların adalete ve haklarına erişimleri konusunda 217 kişinin katılım gösterdiği bir bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir. Şanlıurfa Hukuk Kliniği-KAMER Vakfı ortaklığında 25 Suriyeli kadının katıldığı evlilik ve boşanma odaklı bir bilgilendirme toplantısı düzenlenirken Kilis Hukuk Kliniği'nin aynı konuda düzenlediği toplantıya 15 Suriyeli kadın katılmıştır. Kilis Hukuk Kliniği, koruma ve medeni hukuk alanlarında güncel bilgilerin paylaşıldığı ve Elbeyli Geçici Barınma Merkezi'ndeki 72 Suriyeli kadının katılım gösterdiği bir etkinlik daha organize etmiştir.

UNHCR ile TBB arasındaki iş birliği kapsamında baroların adli yardım talepleri çevrim içi sistem üzerinden gönderilmektedir. Haziran ayında toplam 530 talep alınmıştır. Talepler ortak komisyon tarafından değerlendirilmektedir.

Eğitim

Litvanya LCC Uluslararası Üniversitesi Ortadoğu Burs Programı kapsamında altı öğrenci tam bursa hak kazanmıştır. UNHCR, Haziran ayında öğrenciler için bir toplantı düzenleyerek burs ve mezuniyet sonrası olanaklar hakkında bilgi almalarını sağlamıştır. Benzer şekilde, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) ile UNHCR Kenya Ofisi arasında hayata geçirilen pilot program aracılığıyla Kenya'dan 10 öğrencinin Türkiye Bursları'na katılımı sağlanmıştır. Tamamlayıcı yol kategorisinde görülen bu burslar, uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilere yönelik güvenli ve düzenli yöntemlerdir. Öğrencilerin bu sayede uluslararası koruma ihtiyaçları karşılanacak şekilde üçüncü bir ülkede yasal olarak kalmaları ve kalıcı çözüm bulunana kadar kendilerine yetebilmeleri mümkün olmaktadır.

Yeniden Yerleştirme

Yeniden yerleştirme alanında Öncelikli Durum Çalışma Grubu, 21-23 Haziran tarihlerinde Türkiye'ye gelerek depremden etkilenen Adana ve Hatay illerine saha ziyareti gerçekleştirmiştir. Heyet, deprem bölgesindeki ihtiyaçları daha iyi anlayabilmek için AFAD, Göç İdaresi Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve İGİM yetkilileriyle görüşmeler yapmıştır. Ayrıca depremin kendilerine ve ailelerine verdiği zararı anlatan kadınlar ve ergenlik çağındaki gençlerle yapılan odak grup görüşmelerinde mevcut durum ve ileriye dönük ihtiyaçlar ele alınmıştır. Çalışma Grubu Başkanları, yeniden yerleştirme alanında hükümetin UNHCR ile yaptığı iş birliğinden duydukları memnuniyeti ifade ederek depremden etkilenen bölgelerde yaşayan kişilerin yeniden yerleştirilmesinde Türkiye'yle dayanışma içinde olunması konusunda uluslararası toplumun desteğine ihtiyaç duyulduğunu vurgulamışlardır.

Futbol Turnuvası

UNHCR, sosyal uyumun sağlanmasında sporun oynadığı hayati rolün altını çizmek ve İstanbul'daki UEFA Şampiyonlar Ligi Finali'ni kutlamak üzere Haziran ayında çeşitli futbol etkinlikleri düzenlemiştir.

UNHCR, 8 Haziran tarihinde İstanbul Bahçeşehir Üniversitesi'nde, akademisyenler ve öğrencilerle birlikte üniversite, Türkiye Futbol Federasyonu ve Gençlik ve Spor Bakanlığı temsilcilerinin katıldığı ve sporun farklı geçmişlere sahip insanları nasıl bir araya getirebileceği konusunun ele alındığı bir panel düzenlemiştir. UNHCR Türkiye Temsilcisi, uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilerin artık kendilerini bir parçası olarak hissettikleri bu toplumun içinde sporun onlara nasıl yeni bir alan açtığına dikkat çekmiştir.

Avrupa Kulüpler Birliği (ECA), Şubat ayında yaşanan depremlerin ardından depremzedelere destek için 500.000€ bağışlayarak UNHCR ile yeni bir iş birliği anlaşmasına imza atmıştır. ECA ve Paris-Saint-Germain Başkanı Nasser Al-Khelaïfi, UNHCR İsviçre Mütevelli Heyeti Başkanı Cédric Anker, UNHCR İsviçre Yetkili Müdürü Cristina Davies, UNHCR Türkiye Temsilcisi Philippe Leclerc ve ECA Yönetim Kurulu Üyesi ve Fenerbahçe Başkanı Ali Koç'un katıldığı imza töreni İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Avrupa'da futbol kulüplerini doğrudan temsil etmekle görevli tek bağımsız organ olan ECA, Twitter üzerinden yaptıkları duyuruda ve paylaştıkları basın bülteninde, Sn. Leclerc'in şu ifadelerine yer vermiştir: "*ECA'nın dayanışma ruhunu yeniden sergilediği bu anlaşmayla, UNHCR olarak Türkiye ve Suriye'de depremin ağır sonuçlarını yaşayan kişilere gereken desteği sağlayabileceğiz. Bu iş birliği, kurmuş olduğumuz bu platformu ve kaynaklarımızı depremden etkilenen toplulukların hayatına kalıcı bir şekilde dokunabilmek için en iyi şekilde kullanma gayesinde olduğumuzun nişanesidir. Bir arada olmanın, evlerini ve geçim kaynaklarını kaybeden insanlara yardım eli uzatmanın ne kadar kıymetli olduğunun bilincindeyiz.*"

UEFA ve UNHCR, 11 Haziran'da dünyaca ünlü Brezilyalı futbolcu Ricardo Kaká ile bir dostluk maçında bir araya gelmiştir. Ünlü futbolcu, ev sahibi ülke sporcularının ve uluslararası koruma ihtiyacı içindeki yabancıların oluşturdukları takımların karşılaştığı ve "*Hope United: Kapsayıcı ve Güçlendirici Futbol"* ismi verilen müsabakada #MültecilerleBirlikte etiketinin yer aldığı formayla sahaya çıkmıştır. Meşhur sporcu, diğer oyuncularla vakit geçirdikten sonra taraftarların futbol toplarını ve tişörtlerini imzalamış, desteği ve katılımından dolayı maçın ardından kendisine madalya verilmiştir.

Dünya Mülteciler Günü

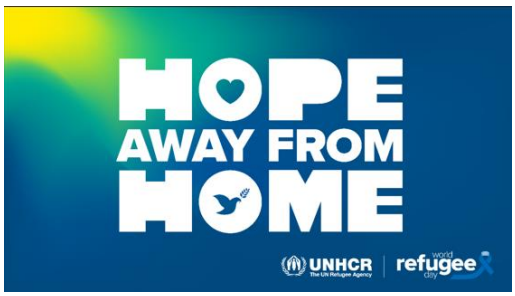

UNHCR, tüm ülkedeki ortakları ve yerel makamlarla birlikte 20 Haziran'da Dünya Mülteciler Günü'nü anma etkinlikleri düzenlemiştir. Niğde Gebere mesire alanında yapılan bir etkinliğe Niğde ve Nevşehir'den yarısı uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişiler olmak üzere yaklaşık 1.400 kişi gelmiştir. Etkinliğe STK yetkilileri, Niğde Belediye Başkan Yardımcısı, Niğde İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve Niğde İl Gençlik ve Spor Müdürlüğü yöneticileriyle birlikte Niğde ve Nevşehir İl Göç İdaresi Müdürleri katılmıştır. Sosyal uyumu güçlendirmek için üçüncü yılında da düzenlenen etkinlikte spor müsabakaları ve açık hava aktivitelerine yer verilmiştir.

Tarsus Belediyesi ve Kaymakamlığının desteğiyle düzenlenen ve ev sahibi ve yabancı toplumdan 80 kişiyi bir araya getiren bir diğer açık hava etkinliğinde çocukların katıldığı oyunların ve eğlenceli aktivitelerin yanında fidan dikimi gibi doğa aktiviteleri gerçekleştirilmiştir.

UNHCR ve ortakları, ülkenin güneydoğusunda Dünya Mülteciler Günü'nü "Evden Uzakta Umut" teması altında gençler, yetişkinler ve çocuklarla gerçekleştirilen sosyal etkinlikler, seminerler, sanat ve kültür sergileriyle anmıştır. İzmir'de ise UNHCR, ASAM, İzmir ve Muğla İGİM ortaklığında Efes Antik Kenti'ne ve Meryem Ana Evi'ne ziyaret düzenlenmiştir. Geziye İzmir ve Muğla halkı ve uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilerin içinde olduğu 25 kişi katılmıştır.

UNHCR, 16-22 Haziran tarihlerinde İzmir'de düzenlenen 3. İzmir Uluslararası Film ve Müzik Festivali'nde İzmir Büyükşehir Belediyesiyle birlikte mülteci filmleri gösterimi yapmıştır. Festivalde gösterimi yapılan mülteciler hakkındaki 14 uluslararası filmin arasında 2020 yılında UNHCR desteğiyle hazırlanan Şifa (Remedy) isimli kısa film de yer almıştır. UNHCR Sözcüsü Selin Ünal, sinema ve yerinden edilme durumlarının ele alındığı "Sinemada Göçmen Sorunu" söyleşisine katılmıştır.

Geçim Kaynaklarına Erişim ve Mesleki Eğitim

UNHCR, ev sahibi toplumun ve uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilerin geçim ve istihdam fırsatlarını genişletmek ve mesleki eğitimlerle beceri kazanmalarını sağlamak üzere ortaklarıyla iş birliklerini sürdürmektedir. İBB Enstitü İstanbul (İSMEK), pastacılık, tekstil ve baristalık alanlarında mesleki kurslar vermektedir. İSMEK, Haziran ayında 15'ini uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilerin oluşturduğu ev sahibi ve yabancı toplumdan katılımcılara yönelik iki baristalık kursunu tamamlamıştır. UNHCR, kurslar için gereken ekipman ve sarf malzemelerini sağlamakta ve mezunların istihdamına destek olmaktadır. İSMEK pastacılık ve tekstil makinesi operatörlüğü kursları Haziran ayında da devam etmektedir. Pastacılık kursundaki 19 katılımcıdan 9'unu, operatörlükte ise 12 katılımcıdan 5'ini yabancı kursiyerler oluşturmaktadır.

Mülteciler ve Sığınmacılarla Yardımlaşma, Dayanışma ve Destekleme Derneği (MSYDD) bünyesindeki kariyer merkezinde ev sahibi ve yabancı topluma mesleki eğitimler, istihdam danışmanlığı ve iş bulma hizmetleri verilerek kadınların sosyoekonomik hayata katılımını kolaylaştırıcı faaliyetler yürütülmektedir. MSYDD, bu çerçevede 1.262 kişinin (340'ı yabancı) istihdama hazırlığı ve 184 kişinin (21'i yabancı) işgücü piyasasına erişimi konularında danışmanlık hizmetleri sunmuştur. MSYDD ayrıca özel bir çalışma alanı sağladığı ve özel sektör ağlarına erişimini kolaylaştırdığı kadın kooperatifi HEMDEM'e destek vermektedir.

Bunun yanında Gaziantep Ticaret Odası, UNHCR desteğiyle 21'i yabancı olmak üzere Gaziantep'teki 45 kadına kapasite geliştirme ve iş geliştirme eğitimleri vermektedir.

Kuruluşlar Arası Koordinasyon

UNHCR ve UNDP, Aralık ayında düzenlenecek Küresel Mülteci Forumu öncesinde üç mülteci kuruluşu, bir kadın organizasyonu ve özel sektör paydaşlarının katılımıyla Koruma Diyalogları etkinliğinin ilk turunu gerçekleştirmiştir. Kurulan platformda mülteci kuruluşları sahadaki faaliyetlerini ve gözlemlerini paylaşma fırsatı bulmuştur. Etkinlik özelinde gündem başlıkları uluslararası koruma ihtiyacı içindeki kişilerin ve özel sektör paydaşlarının yapılan çalışmalara katılımı ve özel sektörle sürdürülebilir iş birliğini güçlendirmek için yol haritalarının oluşturulması şeklinde belirlenmiştir.

UNHCR, Ulusal Referans Grubu (NRG) sekreterliği kapsamında 16 Haziran'da Yerelleşme Savunuculuk Grubu ve Türkiye Mülteci Konseyi ile birlikte birinci Ulusal Referans Grubu toplantısının ev sahipliğini ve ortak kolaylaştırıcılığını yürütmüştür. Toplantıda NGR, görevi ve öncelikli çalışma alanları ve özellikle deprem müdahalesi bağlamında gelinen nokta ele alınmıştır. BM kuruluşları, donörler ve uluslararası STK'lardan temsilcilerin yer aldığı toplantı, başta kamu kurumları olmak üzere farklı paydaşlarla olası iş birliği fırsatlarının planlanması bakımından faydalı olmuştur.

UNHCR'ın kuruluşlar arası koordinasyon ekibi, Kuruluşlar Arası Koruma İhtiyaçları Değerlendirmesi çalışmasının 7. turuna liderlik etmektedir. Depremin oluşturduğu yeni koşullar göz önüne alınarak, rastgele örnekleme yönteminin uygulandığı önceki turlardan farklı bir yöntem izlenmiştir. Bu turda depremden etkilenen illerdeki ve bu iller dışındaki Türk vatandaşları ve yabancılara yönelik katmanlı örnekleme yöntemi tercih edilecektir. Biri uluslararası koruma ihtiyacı içindeki nüfusun en yoğun olduğu ve depremden dolayı göç alan illerde, diğeri depremden en çok etkilenen illerde olmak üzere iki anket yapılacaktır.

İletişim

UNHCR, topluluklarla iletişim kanalları üzerinde bilgi ve mesajlarını paylaşmaktadır. Bu kanallar, özellikle depremle ilgili konularda, topluluklarla farklı dillerde bilgi paylaşımının sağlanması açısından faydalı olmaktadır. Haziran ayında UNHCR'nin mülteci inovasyon fonu, Dünya Mülteciler Günü mesajları ve eğitim hibesi gibi konular öne çıkmıştır.

UNHCR Türkiye Danışma Hattı, Haziran ayında 76.400'ün üzerinde çağrı almıştır. Operatörler 80 ilden gelen 28.500 çağrıyı yanıtlamıştır. Arayanların çoğunu Suriye uyruklular ve onları takip eden Afganistan ve İran uyruklular oluştururken en çok yeniden yerleştirme, ardından finansal yardım konuları hakkında sorular yöneltilmiştir. Şubat ayından beri en çok çağrı deprem bölgesinden gelmektedir. Gaziantep, İstanbul ve Hatay'ın yanında depremle ilgili çağrıların çoğunluğu Hatay'dan gelmiştir. UNHCR'nin toplumsal cinsiyete dayalı şiddet özel hattına yaklaşık 2.500 çağrı gelmiş, yaklaşık 1.000 kişi danışmanlık hizmeti almak üzere operatöre bağlanmıştır.

UNHCR, topluluklarla iletişim kanalları, Help (Yardım) sitesi ve Facebook Bilgi Panosu üzerinden haklar, yükümlülükler ve sunulan hizmetlerle ilgili bilgileri farklı dillerde paylaşmaktadır. UNHCR Türkiye Facebook Bilgi Panosu, Haziran sonunda yaklaşık 97.000 takipçiye ulaşmış, WhatsApp İletişim Ağacı ise 201.000 tıklama almıştır.

UNHCR Türkiye Help (Yardım) sayfası 3 milyon tekil ziyaretçiyi aşmıştır. Haziran ayında tekil ziyaretçi sayısı 3.057.400'e ulaşırken 8 Şubat'ta hayata geçirilen deprem sayfası 75.000 kez görüntülenmiştir.

UNHCR ve ortağı ASAM, basın mensuplarıyla belirli aralıklarla basın buluşmaları düzenlemektedir. 21 Haziran'da Ankara'da gerçekleştirilen buluşmaya 20 basın mensubu katılarak Dünya Mülteciler Günü ve küresel yerinden edilme eğilimleri konuları ele alınmıştır. Yapılan açıklamalar ve röportajlar 24 Haziran'da Hürriyet Daily News, 2 Temmuz'da Anadolu Ajansı tarafından haberleştirilmiştir.

UNHCR Türkiye olarak 2023 yılında verdikleri desteklerden ötürü donörlerimize teşekkürlerimizi sunarız

ABD | Avrupa Birliği | Kuveyt | Almanya | İsveç | Fransa | Danimarka | BM Merkezi Acil Müdahale Fonu (CERF) | Norveç | Birleşik Krallık | Japonya | Türk Hava Yolları | ABD'den özel donörler | Essity AB | Katar | Unilever (Birleşik Krallık) | Fast Retailing Co. Ltd. (UNIQLO) | Samsonite | UPS Corporate | Fransa'dan özel donörler | Birleşik Arap Emirlikleri | Ürdün | Finlandiya | Hollanda | İsviçre | Belçika | İrlanda | Diğer özel donörler

İLETİŞİM

Amira Abd El-Khalek, Raporlama Müdürü, Türkiye, abdelkha@unhcr.org, Tel: +90 312 409 7420

BAĞLANTILAR

UNHCR Türkiye İnternet Sitesi | Bölgesel Portal – Suriye Bölgesel Mülteci Müdahalesi | Bölgesel Portal - Akdeniz | Facebook | Twitter | Services Advisor | UNHCR Help (Yardım) Sayfası | UNHCR Türkiye Bilgi Panosu | İyi Uygulamalar Portalı